

De Basis De Baas

in de Meineszhood

memo analyse & aanpak van stagnerend wijkbeleid ten aanzien van burgerschap en participatie
als advies uitgebracht aan het college van b&w rotterdam op 12 februari 2021

als aandachtspunt voor politieke partijen aan de gemeenteraadsfracties op 23 juni 2021

Aanleiding:

- Februari 2021: NRC-Rotterdam: “Gooi niet weer alles op de schop!”
Moeilijke situatie politiek-bestuurlijk blijkt uit Erasmus-onderzoek: uiterst negatieve conclusies. Er heerst een groot gebrek aan kennis en vaardigheden. Wethouders en ambtenaren doen in feite het eigenlijke werk: **“Het moet anders: de wijk is aan zet.”**
- Februari 2020: Corona maakt einde aan Leerlingenpanel Burgerschap en Participatie. Het bij wet verplichte vak voor primair en secundair onderwijs komt niet van de grond volgens onderwijsinspectie, hetgeen ook blijkt uit ervaringen van de panelleden.

Probleemstelling

- De Gemeente wil beleid ontwikkelen dat wortelt in de samenleving.
De wijk als klankbord in beleidsvoornemens en aandrager van beleidskwesties.
- Het Rijk wil dat jongeren al tijdens het primair onderwijs via het vak ‘burgerschap’ gemotiveerd raken voor maatschappelijke participatie en sociale betrokkenheid.

Probleemzwakten

- Zowel Gemeente als Rijk zijn vol goede moed al decennia bezig via regelgeving m.b.t. democratisering, decentralisatie en participatie de burger te betrekken bij beleid, maar slagen er niet in een breed gedragen enthousiasmerend perspectief te bieden.
- De burger, baas in eigen huis, beleeft veelal dat “zij in Den Haag” en “die op de Coolsingel” er een potje van maken en er alleen maar op uit zijn hun eigen belang te dienen.

Probleemoorzaken

- De Overheid is gewend met regelgeving en handhaving te werken op basis van goede en gezonde democratische principes. Vanaf 18 jaar heeft iedereen stemrecht.
- Het Onderwijs, vooral sterk in het aanleren van cognitieve vaardigheden, is gewend te werken met didactisch en pedagogisch verantwoorde vak-methodes. Het is (nog) niet in staat, het vak burgerschap per school zinvol en verantwoord in te vullen.

Probleembenadering

Wie vernieuwing wil organiseren heeft een vertrouwensbasis nodig. Die kan alleen maar ontstaan, als er een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld.

Zie Funderingsonderzoek Blok 74: Remmingen en stagnatie in participatiebereidheid losten pas op nadat een 'mandelige verantwoordelijkheid' voor de heipalen was ervaren.

- Vom Kinde Aus

In het algemeen ervaart het kind de situatie waarin het opgroeit als 'normaal'. Zolang het gedrag van de ouder(s) ten aanzien van de buitenomgeving geen vragen oproept, blijven ouders de norm. Dat principe werkt ook in groepen en organisaties. Het versterkt bij politiek-bestuurlijke innovaties de actieve acceptatiebereidheid van de burger. De overheid moet dus een nieuwe, frisse benadering zoeken om een gevoel van gezamenlijkheid te creëren.

- Onderwijspanel Burgerschap

Bij het openbaar onderwijs in de Meineszbuurt heeft de Gemeente een entree om plannen voor te leggen. Gedacht kan worden aan een panel van 2 leerkrachten per school om een plan van aanpak te formuleren met betrekking tot burgerschap en participatie. Uiteraard dient het bijzonder onderwijs te worden uitgenodigd, in dit panel deel te nemen..

- De Binnentuin als basis.

De straten en lanen zijn als het ware de oude wegen die naar het gezag leiden. De Meineszbuurt biedt de mogelijkheid van een nieuwe benadering. De huizen zijn allemaal gebouwd rondom een 'binnentuin'. Deze wordt door de eigenaren van de benedenwoningen weliswaar niet als gezamenlijk bezit ervaren, maar voor de bovenwoningen geldt een gezamenlijk uitzicht. Daar ligt een nieuw aanspreekpunt.

- Coördinatie Blokcontacten

In het funderingsonderzoek is gebruik gemaakt van contactpersonen per heipalenblok. Rondom een binnentuin zijn er 6 tot 10 heiblokken. Het Funderingsloket van Bouw- en Woningtoezicht heeft daar alle informatie over. Het lijkt een kleine moeite, de Blokcontacten te vragen om in een project Burgerschap en Participatie nogmaals aanspreekpunt te zijn voor de ontwikkeling van wijkbeleid via de pendelmethode.

De Pendelmethode

- De Blok-contactpersonen rondom een binnentuin wordt gevraagd of ze bereid zijn hun Blokgenoten te benaderen met een informatie-brochure over actief burgerschap
- Coördinatiepanel van blok-contactpersonen inventariseert de wensen en verwachtingen van de binnentuin-blokken
- De coördinatoren van de binnentuinen ontmoeten elkaar voor de uitwisseling van gegevens en het stroomlijnen van ideeën met de Gemeente.
- De gemeente communiceert via de Blok-contacten terug naar de binnentuin-Blokgenoten.

Drie fasen-aanpak

1. De proeftuin

Als pilotproject kan gedacht worden aan de Binnentuin PALM-buren, die al tweemaal benaderd is met een Nieuwjaarsfolder in 2010 en 2020. Deze binnentuin wordt omgeven door 10 heiblokken. Mogelijk dus 10 contactpersonen, die een goede ervaring kunnen opleveren over haalbaarheid en effectiviteit.

2. Het kwartierexperiment

De Meineszbuurt is verdeeld in 4 kwartieren. Op basis van de proeftuin-evaluatie kan een verbeterde aanpak worden ingezet in één van die kwartieren. Dit is ook het moment om de media erbij te betrekken.

3. De Meineszbuurt

Zodra duidelijk is of het kwartierexperiment werkt, kunnen de overige kwartieren worden benaderd. Bij twijfel, zal een tussentijdse evaluatie duidelijk moeten maken hoe het plan kan worden bijgesteld.

Projectkosten

De kosten van deze promotie-memo zijn voor Stichting de Binnenweg. De stichting is incidenteel bereid, kosteloos te participeren in een studie- of brainstormbijeenkomst. De overige projectkosten zijn voor de Gemeente.

Stichting de Binnenweg adviseert de Gemeente, de bijeenkomsten voor het onderwijzerspanel en de blok-contactpersonen te baseren op één uur bijlesvergoeding basisonderwijs per bijeenkomst. Dat bedrag ligt tussen de 20 en 35 Euro.

Daarnaast zullen er kosten zijn voor de inzet van wethouder(s) en ambtelijke ondersteuning. Deze kosten worden geacht onder de reguliere kosten voor wijkbeleid te vallen.

De Stichting kan ervaringen met de pendelmethode inzetten bij het opstarten van het project.

Weblinks ter toelichting

<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/themarapporten/2020/03/13/burgerschapsonderwijs-en-het-omgaan-met-verschil-in-morele-opvattingen>

Het onderwijs blijft binnen de lijnen van de wetgever, maar er ontbreekt nog veel aan de uitwerking van de gezamenlijke basiswaarden.

<https://rotterdam.nl/wijkaanzet>

Laatste nieuwtjes over wijkbeleid, onderzoek en webinars.

<https://www.gaingate.com/NL3022/index.htm>

Palmburen Nieuwjaarsfolder, Scholierenpanel, Adobe-folder Buurtbeleid, Pendelmethode met tekst voor informatiebrochure.

<https://gaingate.com/q/vh/schoolmeester/vka.htm>

Onderwijs “Vom Kinde Aus” een toelichting en een historisch perspectief.

<https://gaingate.com/pc/opening.htm>

de pendelmethode nader toegelicht.